

Projekt

z dnia 18 lutego 2016 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XV/...../2016
RADY GMINY STARE CZARNOWO**

z dnia 2016 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515; zm: Dz. U. z 2015 r. poz.1045 i poz. 1890), w związku z art.176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 332; zm. Dz. U. z 2015 r. poz.1045,1199 i 1830), **Rada Gminy Stare Czarnowo uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Czarnowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.

Przewodniczący Rady

Piotr Kukawka

WSTĘP

Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtuje jego osobowość, system wartości, ma ogromny wpływ na jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Rodzina biologiczna najbardziej sprzyja prawidłowemu rozwojowi dziecka, jej rozpad, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych. Stąd konieczność wsparcia rodziny w wypełnianiu jej funkcji. Pracę z rodziną należy prowadzić w jej najbliższym otoczeniu, za zgodą rodziny i przy jej aktywnym zaangażowaniu, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Zmierzając do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego pracownicy socjalni, asystenci rodziny w swoich działaniach mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo wychowawczych.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Czarnowie w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z póź. zm), uchwałą Rady Gminy Stare Czarnowo z dnia 12 października 2012 został wyznaczony jako podmiot właściwy do realizacji gminnego programu wspierania rodziny.

Pierwszy Program Wspierania Rodziny w gminie Stare Czarnowo opracowano na lata 2013-2015. Program został przyjęty Uchwałą NR XXIV/170/13 Rady Gminy Stare Czarnowo.

ROZDZIAŁ I. WIADOMOŚCI OGÓLNE

1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Program jest realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z póź.zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1286, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 roku poz.124 z póź. zm.),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1118).

2. ZADANIA WŁASNE GMINY OKREŚLONE W USTAWIE O WSPIERANIU RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ

Do zadań własnych Gminy wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- 1) Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) Finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,

- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,
- 8) Przekazywanie informacji do biura informacji gospodarczej.

Zadaniem Programu jest zatem wesprzeć rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez wykorzystanie przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia. Istotne jest, aby rodzina biologiczna uzyskała wsparcie na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Rodzaje i formy wsparcia

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- a. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- b. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- c. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- d. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e. pomocy w integracji rodziny,
- f. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- g. dążeniu do reintegracji rodziny¹.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

1. pracy z rodziną
2. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka².

¹ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wydawnictwo LexisNexis Warszawa 2012.

² Tamże.

3. ASYSTENT RODZINY

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z póź. zm), wprowadziła nowe instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy jedną z nich jest **asystent rodziny**.

Rola asystenta polega na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z małoletnimi dziećmi. Asystenci rodziny są przydzielani tylko wtedy, gdy konieczność taka wyniknie z analizy sytuacji rodziny. Nadrzędnym celem pracy asystenta staje się pomoc rodzinie biologicznej w uzyskaniu stabilności życiowej, umożliwiającej wychowywanie dzieci.

A. KWALIFIKACJE ASYSTENTA RODZINY

Asystentem rodziny może być osoba, która poza spełnieniem wymogów dotyczących zatrudnienia określonych w ustawie o pracownikach samorządowych :

1) Posiada:

- a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub
 - b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub
 - c) wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;
- 2) Nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona.
- 3) Wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego.

Asystent rodziny współpracuje z pracownikiem socjalnym a także z różnymi instytucjami i organizacjami wspierającymi rodzinę. Aby system opieki nad dzieckiem i rodziną był efektywny należy:

- zrobić wszystko, aby dziecko pozostało w rodzinie biologicznej- zgodnie z zasadą pomocniczości nie wyręczając zapobiegać patologiom społecznym;
- tworzyć rodzinne formy opieki zastępczej, tak aby tylko w ostateczności kierować dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych;

- przygotować wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych do samodzielnego życia³.

B. PROCEDURA PRYZDZIELANIA ASYSTENTA RODZINY

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

- 1) W przypadku gdy rodzicem wychowującym dziecko jest małoletni opuszczający młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy, pracownik socjalny przeprowadza u tego rodzica wywiad, a następnie kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela temu rodzicowi asystenta rodziny.
- 2) Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny.
- 3) Jeżeli z analizy, o której wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.
- 4) Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej:
 - a) przydziela rodzinie asystenta rodziny albo
 - b) występuje do jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny albo
 - c) występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną na podstawie art. 190, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

C. ZADANIA ASYSTENTA RODZINY

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

³ Ministerstwo Pracy i Polityki społecznej RP, „Program wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, Warszawa 2006, s.5.

- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

4. ANALIZA SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2018 dokonano analizy SWOT Programu, który realizowany i wdrażany był w latach 2013-2015 przez Gminę Stare Czarnowo. Szczegóły analizy przedstawiono w poniższej tabeli.

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY STARE CZARNOWO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,• funkcjonująca Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.• funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny przeciwdziałający przemocy w rodzinie,• doświadczenie, kwalifikacje i wiedza pracowników instytucji odpowiedzialnych za pracę rodzinami,• zatrudnienie asystentów rodziny pozwalające na budowanie efektywnych metod współpracy z rodziną,• systematyczne podnoszenie przez kadrę GOPS kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,• dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych, policję, pedagogów szkolnych, kuratorów,• ścisła współpraca GOPS z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny (Policja, Sąd, Oświata, PCPR, GKRPA, ROPS, ZI, Poradnia Psychologiczna–Pedagogiczna),• powoływanie doraźnych zespołów w sprawie rodzin przeżywających trudności• realizacja rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” umożliwiającego finansowanie dożywiania dzieci w placówkach oświatowych,	<ul style="list-style-type: none">• rozpad związków (rozwoły, separacja, wyjazdy za granicę),• utrzymująca się wysoka liczba rodzin wieloproblemowych,• niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych,• bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie,• brak nawyku korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego- stereotypy blokujące korzystanie z tego typu usług,• zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy,• brak mieszkań socjalnych na terenie gminy,• utrudniony dostęp do służby zdrowia- brak poradni „K” na terenie gminy,• brak wolontariatu,• uzależnienie rodzin od pomocy społecznej tzw. „dziedziczenie biedy”,• bierna postawa dzieci i młodzieży na zaproponowane formy spędzania wolnego czasu w tym dzieci i młodzieży zagrożonych demoralizacją,

<ul style="list-style-type: none"> • realizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta dostosowany do aktualnych potrzeb dziecka tzn. realizacją programów terapeutycznych. • dobrze rozwinięty system pomocy niematerialnej dla rodzin w formie rzeczowej, • wsparcie stypendialne dzieci i młodzieży, • bezpłatne poradnictwo psychologiczne oraz pomoc prawna, • umożliwienie rodzicom posiadającym małe dzieci wspólnego spędzania czasu na placach zabaw w swoich sołectwach, • zaplecze kulturalno-oświatowe (świetlice wiejskie) w każdym sołectwie z kadrami zaangażowanymi w pracę z dziećmi, • oferta sportowa i baza lokalowa (hala sportowa, boiska sportowe, ORLIKI), 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • edukacja rodziców, • wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina, • wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, • wzmocnienie i dalsze rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia rodzin, • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych - łamanie stereotypów, • wykwalifikowana kadra GOPS w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, • rozwój wolontariatu, • ustanowienie rodzin wspierających, • realizacja programów współfinansowanych RPO, 	<ul style="list-style-type: none"> • zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, • zachwianie relacji rodzic-dziecko-wychowanie bez zasad i wymagań, • wzrost dysfunkcyjności rodzin, • zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci, • wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (przemoc, narkomania, alkoholizm uzależnienia), • brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin, • wzrost kosztów utrzymania rodzin, • emigracja zarobkowa, • starzenie się społeczeństwa,

Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działań na kolejne lata realizacji Programu.

ROZDZIAŁ II. DIAGNOZA SPOŁECZNA I DEMOGRAFICZNA GMINY STARE CZARNOWO

1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ GMINY STARE CZARNOWO

Gmina Stare Czarnowo położona jest w północno-wschodniej części powiatu gryfińskiego, w województwie zachodniopomorskim. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 25 osób/km². Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2014r. ludność gminy liczyła 3861 osoby, w tym 2007 mężczyzn i 1854 kobiet. Stan na 12.02.2016 to 3.799 osób. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Podstawowe dane demograficzne.

Stan ludności ogółem, w tym:	2012 rok	2013 rok	2014 rok	2016 rok
kobiety	1846	1859	1854	1829
mężczyźni	2018	2016	2007	1970

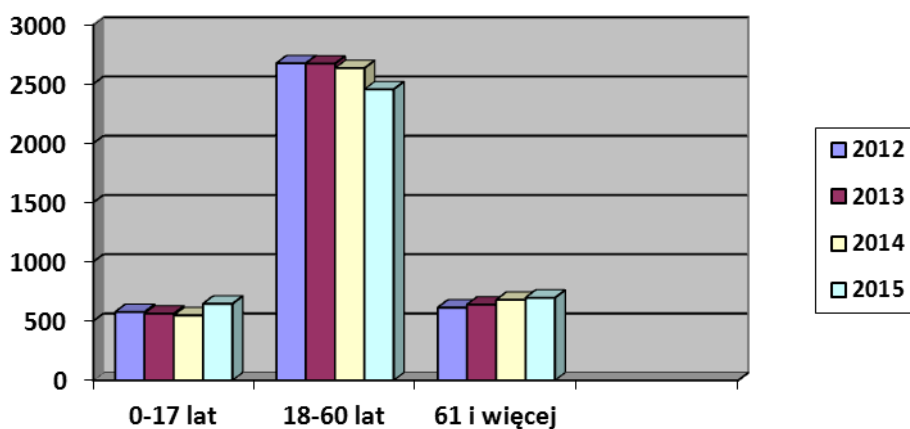
Źródło –Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie i dane własne UG

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że w strukturze płci istnieje równowaga w populacji kobiet i mężczyzn.

Pod względem wieku najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, następną grupą są osoby w wieku poprodukcyjnym, ostatnią ludność w wieku przedprodukcyjnym.

Statystykę mieszkańców według wieku oraz płci na przestrzeni lat 2012-2015 prezentuje wykres Nr 1.

Wykres Nr 1. Liczba mieszkańców gminy z podziałem na wiek.

Źródło –Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie i dane własne

Analizując powyższe dane można zauważyć spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym natomiast wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Nasuwa się jednoznaczny wniosek, że ogólna polityka państwa w tym również samorządów lokalnych powinna zmierzać w kierunku zapewnienia rodzinie poczucia bezpieczeństwa (stała praca, wynagrodzenie pozwalające na zaspokojenie potrzeb rodziny, rozwój placówek oświatowych i służby zdrowia) i tym samym dać jej warunki do rozwoju.

2. DANE NA TEMAT RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W STARYM CZARNOWIE

Jednym z celów pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin, które przy wykorzystaniu własnych środków finansowych nie są w stanie zaspokajać wszystkich swoich potrzeb. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

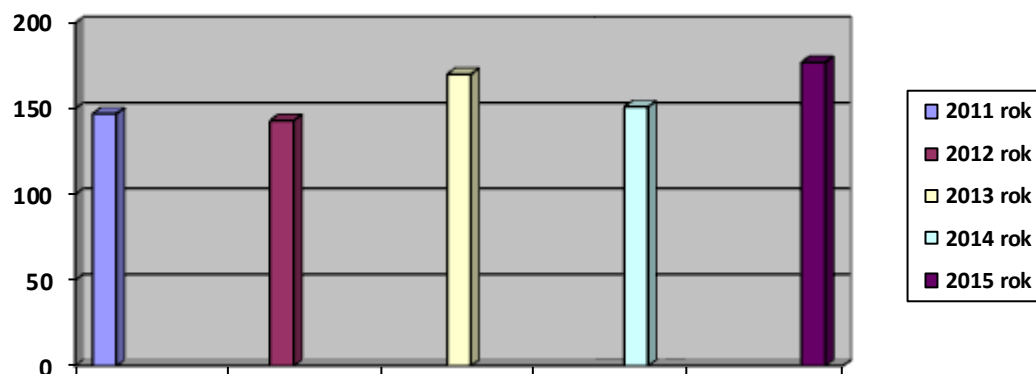
Ponadto osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pracownicy socjalni jak i również asystenci rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Czarnowie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin borykających się z różnorodnymi problemami.

Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

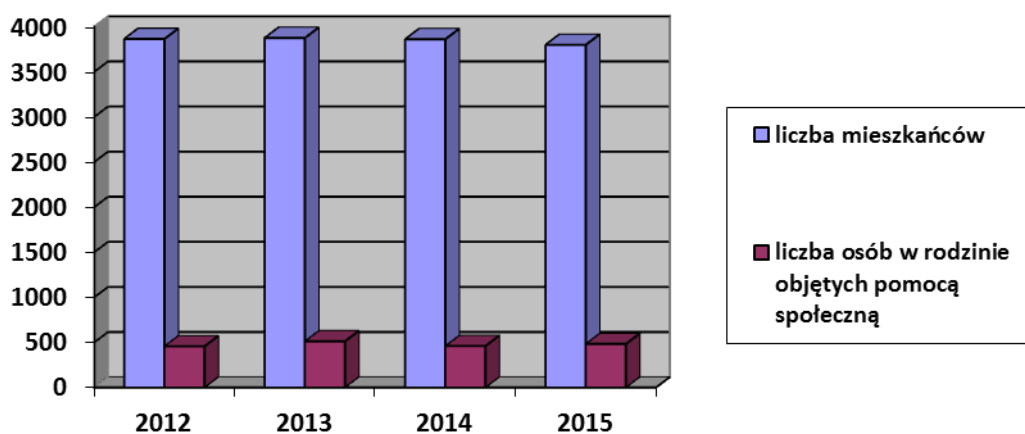
Diagnoza do Programu została oparta o analizę społeczną Gminy Stare Czarnowo. Wynika z niej, że ze świadczeń z pomocy społecznej (pieniężnych i niepieniężnych) w 2011 roku skorzystało 147 rodzin tj. 470 osób, natomiast w 2015 roku z pomocy skorzystało 177 rodzin tj. 483 osoby.

Wykres Nr 2. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną.

Źródło: opracowanie własne.

Wykres Nr 3. Liczba osób w rodzinie objętych pomocą społeczną w porównaniu z ogólną liczbą mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne.

Jak obrazuje powyższy wykres każdego roku ponad 11 % ogółu mieszkańców gminy korzysta z pomocy GOPS w Starym Czarnowie.

Wsparciem finansowym, rzeczowym i pracą socjalną objęto rodziny z różnymi problemami. Poniższa tabela przedstawia typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015 z wyszczególnieniem liczby posiadanych przez nich dzieci.

Tabela nr 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2013-2015.

L.P	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	2015
1	Rodziny ogółem	217	193	230
2	Rodziny z dziećmi ogółem w tym o liczbie dzieci:	116	97	106
	➤ 1	53	35	46
	➤ 2	34	32	35
	➤ 3	19	21	19
	➤ 4	5	5	4
	➤ 5	3	3	2
	➤ 6	2	1	0
	➤ 7 i więcej	-	-	-
3	Rodziny niepełne ogółem w tym o liczbie dzieci:	38	43	36
	➤ 1	24	21	18
	➤ 2	8	12	10
	➤ 3	5	8	7
	➤ 4 i więcej	1	2	1
4	Rodziny emerytów i rencistów ogółem o liczbie osób	58	50	72
	1	17	15	16
	2	18	13	18
	3	15	12	23
	4 i więcej	8	10	15

Źródło: opracowanie własne.

Największą grupę z dziećmi stanowiły i nadal stanowią rodziny z jednym dzieckiem zarówno w rodzinach pełnych jak i niepełnych.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

Tabela nr 3 . Powody przyznania pomocy rodzinom w latach 2011-2015.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	147*	143	170	151	287
W tym z powodu:					
Ubóstwo	101	91	107	109	128
Sieroctwo	0	0	0	0	0
Bezdomności	5	4	5	10	5
Bezrobocia	54	54	68	51	55
Niepełnosprawności	63	58	61	60	74
Długotrwałej lub ciężkiej choroby	17	14	31	22	25
Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego	83	85	81	86	125
w tym: rodziny niepełne	19	22	32	33	29
rodziny wielodzietne	11	12	10	9	6
Przemoc w rodzinie	0	0	7	6	6
Alkoholizmu	7	8	11	11	13

* nie jest sumą poniższych wierszy, gdyż powodów przyznania pomocy może być kilka.
Źródło. Opracowanie własne.

Jak wynika z powyższych danych wzrasta liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa i niepełnosprawności.

Szczególnie jednak należy zająć się rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, bowiem w 2015 roku nastąpił znaczny wzrost osób korzystających z tej przyczyny. Niezbędna jest zatem praca w zakresie wsparcia rodzin na różnych płaszczyznach.

Szczególne znaczenie ma poradnictwo Z poradnictwa specjalistycznego (porady rodzinne, psychologiczne) w 2011- skorzystało 10 rodzin, natomiast w roku 2015 już 35 rodzin, co obrazuje tabela poniżej.

Tabela nr 4. Świadczenie niepieniężne.

Forma świadczenia	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Poradnictwo specjalistyczne (usługa psychologiczna)	10	28	63	35	35

Źródło. Opracowanie własne.

Powyższe dane potwierdzają konieczność przedstawiania propozycji pomocowych, które będą wspierać rodzinę w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Koniecznym jest, zatem opracowanie i realizacja lokalnych programów budowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Od 2012 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia asystentów rodziny, którzy podejmują działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, ale nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Poniżej liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny w rozbiciu na lata.

Tabela Nr 5. Rodziny objęte usługą asystenta rodziny.

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba asystentów rodzin	2	2	3	3
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	23	28	33	33
Liczba dzieci objętych wsparciem asystentów rodziny	58	64	65	74

Źródło –opracowanie własne.

Do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Tym bardziej cieszy fakt, że w latach 2012-2015 udało się zakończyć współpracę z 10 rodzinami, u których nastąpiła pełna realizacja planu pracy. W 2013 roku jedna z rodzin zaprzestała współpracy, ze względu na zmianę

miejsca zamieszkania, po czym w roku 2014 rodzina na własną prośbę została po raz kolejny objęta usługą asystenta rodziny.

Ze względu na brak efektów w latach 2012-2015 współpracę zakończono z 3 rodzinami, w tym okresie w 5 przypadkach rodziny nie podejmowały żadnych działań i ostatecznie zrezygnowały z udzielonego wsparcia.

Ze względu na podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w chwili obecnej monitorowanych jest 5 rodzin.

Tabela Nr 6. Powody zakończenia współpracy z asystentem rodziny.

	Liczba rodzin			
	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba rodzin ogółem, z którymi zakończono współpracę, w tym:	1	3	8	8
ze względu na osiągnięcie celów	-	-	4	6
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1	2	1	1
ze względu na brak efektów	-	1	2	-
ze względu na zmianę metody pracy	-	-	1	1

Źródło –opracowanie własne.

Zdecydowana większość rodzin stale współpracuje z asystentami. Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęć wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

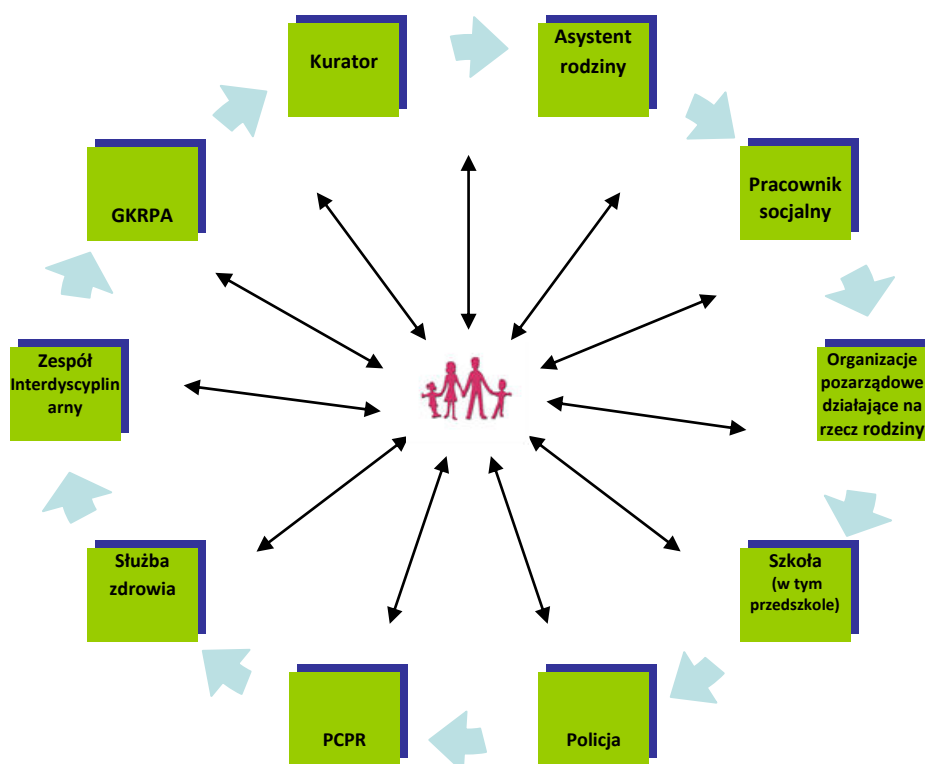
Praca z rodzinami objętymi usługą asystentów rodziny ma na celu:

- uświadomienie rodzicom popełnianych błędów wychowawczych,
- rozbudzenie motywacji do naprawy własnej postawy wobec dziecka,
- pobudzenie poczucia odpowiedzialności za losy własnej rodziny i poszczególnych jej członków (zwłaszcza dzieci),
- wyposażenie w podstawową wiedzę dotyczącą prawidłowych i nieprawidłowych postaw rodzicielskich (oraz konsekwencji z nich wynikających),
- wyposażenie w podstawową wiedzę dotyczącą komunikacji werbalnej i pozawerbalnej oraz jej znaczenia,
- wyposażenie w podstawową wiedzę dotyczącą asertywnego wyrażania własnych emocji i poglądów,

- wypracowanie metod postępowania i porozumiewania się w rodzinie,
- budowanie prawidłowych więzi między członkami rodziny,
- rozwijanie umiejętności wychowawczych,
- aktywne uczestnictwo w życiu szkolnym dziecka,
- wyrabianie umiejętności wyrażania własnych uczuć, otwartości i wzajemnej akceptacji,
- wyrabianie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie (higiena, pielęgnacja, prawidłowe odżywianie, rekreacja w razie potrzeby, leczenie i rehabilitacja),
- umiejętność prawidłowego gospodarowania budżetem domowym, oszczędne gospodarowanie mediami, planowanie wydatków,
- wspieranie i naukę w zakresie wykonywania prac na rzecz domu – podział obowiązków na członków rodziny, tj. sprzątanie, gotowanie, zmywanie, prasowanie, remont, itp.,
- wyrabianie umiejętności w załatwianiu spraw urzędowych,
- edukację i trening w zakresie obowiązujących norm współżycia społecznego,
- zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości,
- motywowanie do podejmowania działań,
- zwiększenie poczucia wpływu na własne życie,
- podniesienie samooceny,
- rozwinięcie kompetencji poszczególnych członków rodziny (rodziców, dzieci),
- wzbudzanie wiary w swoje możliwości,
- osiągnięcie wyznaczonych przez nich celów

W pracy asystenta rodziny bardzo ważna jest dobra współpraca z innymi specjalistami znającymi rodzinę. Informacje pozyskane od tych osób mogą być pomocne przy konstruowaniu diagnozy, jak również w samej pracy z rodziną. Asystent współpracuje z pracownikiem socjalnym, pedagogiem szkolnym, wychowawcą klasy, do której uczęszczają dzieci, dzielnicowym, kuratorem oraz innymi instytucjami. Dzięki regularnym kontaktom - zarówno bezpośrednim, jak również telefonicznym z tymi osobami asystent ma lepszy wgląd w sytuację rodziny. W GOPS w Starym Czarnowie praktykuje się organizowanie spotkań specjalistów z różnych dziedzin, które mają na celu rozwiązanie konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego zespołu.

Wykres Nr 4. Gminny system wsparcia rodzin w trudnej sytuacji.

Realizujemy programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Rodziny otrzymują pomoc w następujących formach:

- **posilek**, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- **zasilek celowy** na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Finansujemy dożywianie dzieci i bardzo propagujemy tę formę pomocy wśród świadczeniobiorców. Program zakłada **długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia**, upowszechnianie zdrowego stylu żywienia, poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

Tabela Nr 7. Liczba dzieci korzystająca z dożywiania w latach 2013-2015.

Szkoła	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Zespół Szkół w Kołbaczu (z przedszkolem)	83	78	63
Zespół Szkół W Gardnie	12	13	8
Zespół Szkół Nr 11 Szczecin-Płonia	2	2	-
Bursa Towarzystwa Salezjańskiego	2	1	-
Zespołu Szkół Nr 6 w Szczecinie	3	2	-
Specjalny Ośrodek dla dzieci słabosłyszących	1	1	1
Internat Zespołu Szkół w Benicach	2	-	-
Internat Zespołu Szkół w Gryfinie	1	3	2
Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Szczecinie	1	1	-
Zespół Szkół Ogrodniczych Szczecin	1	-	-
Schronisko-opłata za wyżywienie		-	1
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Szczecin	2	-	1
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Przytok	-	1	1
Ochotniczy Hufiec Pracy w Stargardzie Szczecińskim	1	1	1
Centrum Edukacji Morskiej w Szczecinie	2	2	2
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Gryfinie	1	1	-
Zespół Szkół Rzemieślniczych w Szczecinie	-	3	3
Zespół Szkół Budowlanych w Szczecinie	-	-	1
RAZEM	111	109	84

Źródło –opracowanie własne.

W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie pedagoga, psychologa (ZS Kołbacz, GOPS) oraz prawnika (UG Stare Czarnowo).

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Może być ona sprawowana w formie: rodzinnej i instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka. Według danych PCPR w Gryfinie na terenie naszej gminy **8 dzieci** umieszczonych jest w rodzinach zastępczych- spokrewnionych.

Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne⁴.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Czarnowie świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu podstawowych, codziennych potrzeb życiowych, opiece higienicznej, zleconej przez lekarza pielęgnacji, zapewnieniu kontaktów z otoczeniem.

W 2013 roku usługami opiekuńczymi było objętych 5 osób, podobnie w roku 2014, w 2015 roku usługi świadczone były wobec 6 osób. Z powyższych danych wynika, że wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, co ma związek ze starzeniem się ludności. Zgodnie z prognozą Głównego Urzędu Statystycznego, w 2035 roku osoby w wieku 65 lat i więcej będą stanowiły 23% populacji Polski, podczas gdy obecnie jest to około 13%. Jednak najistotniejszy z punktu widzenia opieki nad osobami starszymi jest dynamicznie postępujący proces podwójnego starzenia się populacji, czyli wzrost odsetka osób w wieku 80 lat i więcej.⁵

W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań jest ustanowienie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych.

W ramach tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18-go roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat.

Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na czas jego trwania. Karta Dużej Rodziny uprawnia do skorzystania z ustalonych zniżek zaproponowanych przez różne instytucje publiczne i firmy prywatne. Posiadacze mają również możliwość skorzystania z szeregu ulg proponowanych przez ośrodki rekreacji, instytucje kultury oraz księgarnie na terenie całego kraju.

Jednym słowem posiadacze Karty Dużej Rodziny mają ułatwiony dostęp do kultury oraz rekreacji. Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia, środków czystości, obuwia, odzieży, zabawek oraz paliwa. Oferuje również tańsze przejazdy pociągami oraz środkami komunikacji miejskiej w wybranych miejscowościach. Z takich

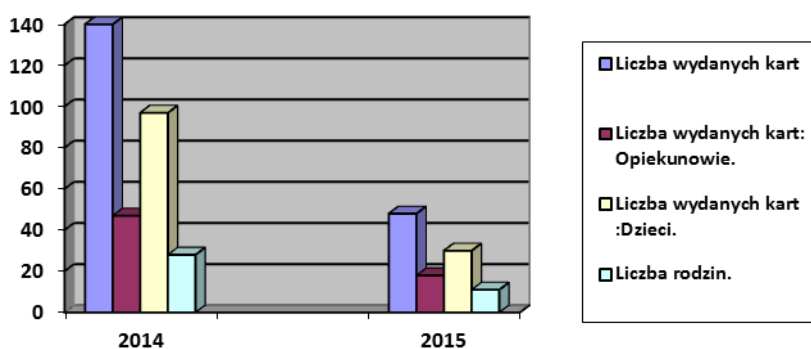
⁴ Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wydawnictwo LexisNexis Warszawa 2012

⁵ <http://repozytorium.uwb.edu.pl>

znizek korzystają również rodziny z terenu naszej gminy, co obrazuje liczba wydanych kart na przełomie lat 2014 – 2015.

W roku 2014, kiedy wszedł w życie rządowy program Karta Dużej Rodziny cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem co przekłada się na liczbę 140 wydanych kart. Ogółem stanowi to 28 rodzin, w tym opiekunowie: 47, dzieci: 97, które złożyły wniosek, a którym wydano karty uprawniające do skorzystania z ulg i bonifikat. W roku 2015 zostało wydanych 48 kart co stanowi łącznie 11 rodzin w tym opiekunowie: 18, dzieci: 30.

Wykres Nr. 5. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny.

Źródło –opracowanie własne.

Na terenie gminy Stare Czarnowo działa Zespół Szkół w Kołbaczu, dzieci i młodzież z naszej gminy realizują również obowiązek szkolny w Zespole Szkół w Gardnie.

Przygotowując diagnozę programu wzięliśmy również pod uwagę problemy, na jakie w trakcie pracy wskazywała kadra pedagogiczna ZS w Kołbaczu. Najczęściej w rodzinach uczniów pojawiają się:

- niskie kompetencje wychowawcze rodziców przejawiające się w braku zainteresowania wynikami dzieci w szkole,
- nieradzenie sobie w sprawach opiekuńczych,
- zaburzenia komunikowania się i relacji wewnątrzrodzinnych,
- problemem alkoholizmu lub nadużywania alkoholu w rodzinie,
- samotne rodzicielstwo,
- trudna sytuacja dochodowa rodzin,

Sytuacje te mają wpływ na zachowanie uczniów na terenie szkoły i przejawiają się:

- niską frekwencją uczniów w szkole,
- zaburzeniem prawidłowych relacji z rówieśnikami,
- nie przestrzeganiem przyjętych norm akceptowanego zachowania- agresja wobec nauczycieli, rówieśników, niszczenie mienia.

Zespół Szkół w Kołbaczu w ramach swojej działalności realizuje szereg działań edukacyjnych, wychowawczych, a także działań rozwijających zdolności i zainteresowania uczniów, co pozytywnie wpływa na funkcjonowanie dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.

Oprócz tego kadra pedagogiczna wspiera rodziny w sferze opiekuńczo - wychowawczej- realizowane są programy, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe.

Powyższe dane potwierdzają konieczność przedstawiania propozycji pomocowych, które będą wspierać rodzinę w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Koniecznym jest, zatem opracowanie i realizacja lokalnych programów budowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

ROZDZIAŁ III. ZADANIA I REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY.

1. CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016-2018

Cel główny:

Tworzenie w Gminie Stare Czarnowo systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z Gminy Stare Czarnowo

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

3. Wzmocnienie i podnoszenie umiejętności rodzicielskich w rodzinach dysfunkcyjnych.

4. Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

5. Podejmowanie działań mających na celu zwrócenie uwagi i uwrażliwienie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

2. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny z dziećmi z gminy Stare Czarnowo w szczególności :

- rodziny przeżywające długotrwałe trudności opiekuńczo-wychowawcze, dotknięte ubóstwem, bezrobociem, przemocą, uzależnieniem, niepełnosprawnością.
- rodziny wydolne wychowawczo, ale przeżywające okresowe niedomagania (utrata pracy, rozwód, konflikty rodzinne).
- dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym.

3. ZASOBY

W budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Stare Czarnowo powinni włączyć się pełniąc jednocześnie funkcję wspierającą dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące instytucje i organizacje:

- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Zespół do spraw asysty rodziny,
- Sąd-Kuratorzy,

- Placówki Oświatowe z terenu gminy Stare Czarnowo,
- Placówki Oświatowe z poza terenu gminy Stare Czarnowo, do których uczęszcza młodzież z naszego terenu,
- Parafia Rzymsko-Katolicka w Starym Czarnowie, Kołbaczu, Gardnie,
- Komenda Powiatowej Policji w Gryfinie/Posterunek Policji w Starym Czarnowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Gryfinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gryfinie,
- Placówki służby zdrowia gminy Stare Czarnowo,
- Rady sołeckie,
- Organizacje pozarządowe,
- Lokalni przedsiębiorcy.

4. REALIZACJA PROGRAMU

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.			
1. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z gminy Stare Czarnowo			
l.p.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Systematyczne diagnozowanie warunków życia oraz potrzeb rodzin o niskim statusie materialnym	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> ▶ liczba wizyt w środowiskach ▶ liczba wywiadów środowiskowych ▶ sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
2.	Monitorowanie środowisk zagrożonych dysfunkcjami	GOPS, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Zespół ds. asysty rodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> ▶ liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu narkomanii i przemocy w rodzinie ▶ liczba założonych NK ▶ liczba udzielanych porad ▶ liczba posiedzeń grup roboczych, Zespołu Interdyscyplinarnego

CEL SZCZEGÓŁOWY 2.**2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny**

l.p.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów szkolnych	GOPS	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba i formy udzielanej pomocy➤ liczba dzieci objętych pomocą
2.	Objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego rodzin i dzieci z tych rodzin	GOPS, placówki oświatowe,	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba dzieci korzystających z posiłków,➤ liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków celowych na zakup żywności,➤ liczba rodzin z dziećmi korzystających z POPŻ 2014-2020
3.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	GOPS	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba i formy udzielanej pomocy
4.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	GOPS, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe-pielęgniarka szkolna	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem
5.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka	GOPS, Gmina Stare Czarnowo	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba dzieci umieszczonych w ośrodkach➤ wysokość środków przeznaczonych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.**3. Wzmocnienie i podnoszenie umiejętności rodzicielskich w rodzinach dysfunkcyjnych.**

l.p.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Kierowanie asystenta do pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych: przygotowanie planu pracy z rodziną , realizacja zadań	GOPS- asystenci rodziny	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin➤ liczba rodzin, którym przydzielono asystent
2.	Długofalowa praca socjalna na bazie pogłębionego kontraktu socjalnego	GOPS- pracownicy socjalni	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin objęta kontraktem socjalnym
3.	Wsparcie ze strony rodzin wspierających w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych (w stanach wyższej konieczności)	GOPS	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin wspierających pracujących na rzecz rodzin➤ liczba rodzin objęta pomocą
4.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa m.in. zawodowego, psychologicznego, prawnego pedagogicznego, na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	GOPS, Gmina Stare Czarnowo, PUP, placówki oświatowe, PCPR, poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin objętych działaniami➤ liczba zrealizowanych porad, szkoleń, warsztatów
5.	Edukacja rodziców mająca na celu poszerzenie ich wiedzy w zakresie opieki, wychowania, edukacji dzieci (prowadzone m.in. w formie warsztatów grupowych)	GOPS- asystenci rodziny, pracownicy socjalni	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin korzystających z warsztatów➤ ilość zorganizowanych warsztatów➤ liczba rodzin objętych wsparciem

6.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla sprawców przemocy, terapii dla ofiar przemocy, możliwość podjęcia działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.	GOPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, policja, placówki oświatowe, służba zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba założonych Niebieskich Kart ➤ liczba udzielanych porad ➤ liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych ➤ liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy, alkoholizmu
7.	Współpraca z Sądami, instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	Sąd Rejonowy w Gryfinie, Kuratorzy zawodowi i społeczni, GOPS, PCPR, placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ formy współpracy ➤ liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny
8.	Organizowanie szkoleń, warsztatów, kursów dla wspierających rodziny (asystentów rodziny, pracowników socjalnych, rodzin wspierających)	GOPS	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba uczestników ➤ liczba szkoleń, warsztatów, kursów

CEL SZCZEGÓŁOWY 4.**4. Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.**

l.p.	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, pedagog, prawnik	GOPS, placówki oświatowe, PCPR	➤ liczba udzielonych porad
2.	Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia	GOPS	➤ liczba uczestników ➤ ilość zorganizowanych form wypoczynku
3.	Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom, radzenia sobie ze stresem i innym niepożądanym zachowaniom	Placówki oświatowe, GOPS, policja,	➤ liczba programów, ➤ liczba dzieci biorących w nich udział
4.	Prowadzenie zajęć w świetlicach szkolnych i wiejskich	Placówki oświatowe, Gmina Stare Czarnowo	➤ liczba zajęć ➤ liczba dzieci biorących w nich udział
5.	Promowanie wśród młodzieży właściwego przygotowania do pełnienia roli małżeńskiej i rodzinnej (wzrost świadomego rodzicielstwa, odpowiedzialności za rodzinę, przygotowanie młodzieży do pełnienia przyszłych ról w rodzinie)	GOPS, placówki oświatowe, PCPR	➤ liczba małoletnich matek (samotnych i pozostających w związku małżeńskim)

CEL SZCZEGÓŁOWY 5.

5. Podejmowanie działań mających na celu zwrócenie uwagi i uwrażliwienie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

L.P	DZIAŁANIA	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.	Podjęcie działań mających na celu utworzenie i rozwój wolontariatu	GOPS	▶ liczba wolontariuszy (w różnym wieku)
2.	Promowanie rodzinnej integracji poprzez włączanie się do kampanii ogólnopolskich (np. pikniki „Postaw na rodzinę, imprezy tematyczne)	GOPS, rady sołeckie, Gmina Stare Czarnowo	▶ liczba uczestników ▶ ilość imprez, spotkań integracyjnych
3.	Rozpowszechnianie różnych form aktywności kulturowej, wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz wspierania rodzin, prowadzenie zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia dzieci i młodzieży	gmina Stare Czarnowo, świetlice wiejskie, placówki oświatowe	▶ liczba uczestników ▶ ilość imprez, spotkań integracyjnych
4.	Prowadzenie akcji informacyjno-profilaktycznych wśród mieszkańców Gminy Stare Czarnowo na temat przemocy, uzależnień- kiedy reagować, do kogo zwrócić się o pomoc.	GOPS, świetlice wiejskie, placówki oświatowe, służba zdrowia, policja,	▶ liczba uczestników ▶ ilość zorganizowanych akcji
5.	Realizacja nowych oraz kontynuacja działań środowiskowych na rzecz rodzin wieloproblemowych „Oddam z radością-Pomogę innym”.	GOPS, wolontariusze,	▶ liczba rodzin, którym udzielono wsparcia rzeczowego ▶ ilość zorganizowanych działań

Miejsce realizacji Programu- Gmina Stare Czarnowo

Koordinator Programu – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Czarnowie

Czas realizacji Programu- lata 2016-2018

5. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Stare Czarnowo, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

6. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie (edukacja rodziców).
- Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
- Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, alkoholizmu, narkomanii wśród mieszkańców Gminy Stare Czarnowo.
- Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych.
- Skoordynowanie współpracy osób pracujących na rzecz rodzin i dzieci (współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych).
- Rozwój wolontariatu.

7. MONITOROWANIE PROGRAMU

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Czarnowie.

Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przekładane corocznie do 31 marca Radzie Gminy Stare Czarnowo łącznie z potrzebami związanymi z realizacją działań.

Okresową ocenę sytuacji rodziny asystent rodziny będzie dokonywać nie rzadziej niż co pół roku.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany.

8. ZAKOŃCZENIE

Gmina Stare Czarnowo od wielu lat realizuje działania związane z pomocą na rzecz rodzin i dzieci, których nadrzędnym celem jest przywrócenie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji rodziny. Niezbędne jest przy tym systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Ważne jest, aby w realizację programu włączyły się wszystkie instytucje i organizacje z terenu Gminy, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Pozwoli to na stworzenie spójnego i skutecznego system wsparcia rodzin z terenu naszej gminy i pozwoli na wypracowanie instrumentów wczesnego reagowania na negatywne zjawiska zachodzące w rodzinach z „grup ryzyka”.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art.176 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.z 2015 roku poz. 332 z póź. zm).

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych jest zobowiązana zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu opieki nad dzieckiem i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m.in. opracowuje trzyletnie programy wspierania rodziny.

Program zawiera nowe kierunki działań oraz zakłada kontynuację działań istniejących zmierzających do tworzenia warunków prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych na terenie Gminy Stare Czarnowo.

Celem programu jest pomoc rodzinom biologicznym w rozwiązywaniu ich problemów opiekuńczo - wychowawczych z dziećmi przy współpracy samorządu i wszystkich innych instytucji zajmujących się rodziną.